

Ulla Kukkola

**KÄDET PYSTYYN VASTA MAALISSA -
Aikuisena yhteisöpedagogiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
Syyskuu 2014**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustalosa, Ylivieskan yksikkö	Syyskuu 2014	Ulla Kukkola
Koulutusohjelma		
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi		
KÄDET PYSTYYN VASTA MAALISSA - Aikuisena yhteisöpedagogiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
TT Vesa Nuorva	41+5	
Työelämäohjaaja		
KT Reetta Leppälä		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää aikuisopiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä sekä uskonnollisuuden merkitystä opinnoissa. Tavoitteena oli, että koulutuksessa voidaan hyödyntää opinnäytetyöstä saatuja tuloksia suunniteltaessa aikuisopiskelijoiden opiskelua entistä opiskelijälähtöisemmäksi sekä kehitettäessä kirkollisia opintoja aikuisopiskelijoiden tarpeita vastaaviksi.</p> <p>Opinnäytetyö oli tutkimuslähtöinen. Kysely lähetettiin 16 aikuisopiskelijalle, joista 11 vastasi kyselyyn. Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja vastaukset analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksista kävi ilmi, että motivaatioon vaikuttivat muun muassa koulutuksesta saatava ammattikorkeakoulututkinto, läheisten ja ystävien tuki sekä AHOT-menettely. Uskonnollisuuden merkitys opinnoissa oli osalle aikuisopiskelijoille tärkeää ja kirkon alan töihin löytyi motivaatiota usealta vastaajalta.</p> <p>Aikuisopiskelijoiden vastauksista voi päätellä, että käytännön asioiden sujuminen vaikutti melkein kaikilla opiskelumotivaatioon. Vastauksista pystyi myös päättelemään, että opintoihin tultiin hyvin erilaisilla uskonnollisilla asenteilla.</p>		
Asiasana		
Aikuisopiskelija, motivaatio, opiskelu, uskonnollisuus		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date September 2014	Author Ulla Kukkola
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis HANDS UP ONLY AFTER THE FINISH - Becoming a community educator and church youth worker as an adult		
Instructor Th.D Vesa Nuorva	Pages 41+5	
Supervisor Ed.D Reetta Leppälä		
<p>The purpose of this thesis was to study the motivation of adult learners for studying as well as the factors related to motivation and the significance of religiousness in their studies. The aim was to be able utilize the results of the thesis when planning adult education to be more student-oriented and also when developing religious studies to meet the needs of adult students.</p> <p>The thesis was research-oriented. A questionnaire was sent to 16 adult students of whom 11 responded to the questionnaire. The study used qualitative research methods and the replies were analysed using qualitative content analysis.</p> <p>The results revealed that students' motivation was affected by, among other things, the Bachelor's degree one gains through the education, the support of one's close ones and friends and the Recognition of Prior Learning (RPL) process. For some adults students the religious aspects of the studies were important and several respondents were motivated to work in the field of the Church.</p> <p>On the basis of the adult students' responses, it could be concluded that nearly all respondents found that if practical everyday matters were under control, it had a positive impact on their motivation. On the basis of the responses, one could also conclude that students had very different religious attitudes.</p>		
Key words Adult student, motivation, close ones, study, religiosity.		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	AIKUINEN MONIMUOTO OPISKELIJANA	3
2.1	Opiskelu Raudaskylällä.....	3
2.2	Aikuisopiskelijana ammattikorkeakoulussa	4
3	YHTEISÖPEDAGOGI KIRKON NUORISOTYÖNOHJAAJANA.....	8
4	AIKUISEN OPISKELUMOTIVAATIO.....	10
4.1	Minäpystyvyyys.....	10
4.2	Sosiaalis-kognitiivinen itsesäätelyteoria	12
4.3	Aikuisopiskelijan motivaatio oppimiseen	13
5	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA	
	TUTKIMUSKYSYMYKSET	15
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	17
6.1	Opinnäytetyön kohderyhmä	17
6.2	Aineistonkeruu	17
6.3	Aineiston analyysi	19
7	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET.....	21
7.1	Opiskelumotivaatioon vaikuttaneet tekijät	21
7.2	Uskonnollisuuden merkitys opinnoissa sekä oma hengellinen kutsumus	24
7.3	Läheisten tuen merkitys opinnoissa	27
8	POHDINTA.....	29
8.1	Tulosten pohdinta	29
8.2	Opinnäytetyön luotettavuuden arviointi.....	35
8.3	Opinnäytetyön etiikka	36
8.4	Oma osaaminen ja ammatillinen kasvu	38
8.5	Jatkotutkimushaasteet	39
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Minkä vuoksi aikuinen haluaa opiskella? Mikä innostaa aloittamaan uudet opinnot, ehkä jopa kokonaan uusi ammatti tavoitteenaan? Mistä löytyy voimia opiskeluun, jos päivät käydään töissä ja kotona on perhe odottamassa? Aikuisopiskelijoita on monen tyyppisiä. Jotkut paneutuvat opintoihinsa tosissaan, ja jotkut tekevät silloin opintojensa eteen jotain, kun esillä on jotain heitä oikeasti kiinnostavaa asiaa. Myös opiskelutehtävien aikataulupaineet saattavat vaikuttaa aikuisopiskelijaan joko motivaatiota kohottavasti tai aivan päinvastoin.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää aikuisopiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä sekä uskonnollisuuden merkitystä opinnoissa. Tavoitteena on, että opinnäytetyöstä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa aikuisopiskelijoiden opiskelua entistä opiskelijalähtöisemmäksi sekä kehitettäessä kirkollisia opintoja aikuisopiskelijoiden tarpeita vastaaviksi. Oppilaitos voi hyödyntää kerättyä tietoa esimerkiksi rakentaessaan seuraavan aikuisryhmän lähiovetuspäiviä sekä etäopetuksessa olevia opintojaksoja. Opinnäytetyön kohderyhmänä ovat Centria-ammattikorkeakoulun Raudaskylän toimipisteessä syksyllä 2012 aloittaneet aikuiset yhteisöpedagogiopiskelijat.

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmaan kuuluva yhteisöpedagogikoulutus sisältää Piispainkokouksen määräämät 90 opintopisteen laajuiset, kirkon nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavat opinnot (LIITE 3). Tietoperusta koulutuksessa on monitieteistä ja pohjautuu teologiaan, kasvatukseen ja yhteiskuntatieteisiin sekä psykologiaan. (Opetussuunnitelma 2012.)

Aihe opinnäytetyöhöni valikoitui seurattessani omia opiskelutovereitani lähiovetuspäivillä ja kuunnellessani heidän ajatuksiaan ja mietteitään meneillään olevasta

opiskelusta. Opiskeluryhmä koostuu taustaltaan hyvinkin erilaisesta joukosta eri-ikäisiä aikuisia.

Teoriatietoa aikuisopiskelusta löytyi hyvin, niin tutkimustietoa kuin julkaistuja teoksia ja artikkeleita. Aikuisopiskelua on tutkittu ja pohdittu esimerkiksi aikuisopiskelijan jaksamisen kannalta sekä aikuisopiskelijan ohjaamisen kannalta. Tutkimuskohteena on saattanut olla jonkin tietyn alan aikuisopiskelijat, mutta tietyt asiat käyvät tavallaan ilmi kaikkien alojen aikuisopiskelijoista. Tutkimuksessani nostan esille muutamia julkaisuja ja tutkimuksia, joista löytyy opinnäytetyön aiheeseen liittyvää tietoa ja pohdintoja (esim. Kettunen, Pulkkinen & Saari 2013 ja Partanen 2011).

Tämä opinnäytetyö tuo esille nimenomaan Raudaskylän toimipisteessä opiskelevien aikuisopiskelijoiden ajatuksia ja mielipiteitä opiskelumotivaatiosta sekä kirkollisista opinnoista, ja myös siitä miten ne ovat yhteydessä toisiinsa. Aineiston avulla toivon saavani myös vastauksen siihen, miksi aikuisopiskelijat haluavat kirkollisen kelpoisuuden eli oliko kirkollinen kelpoisuus ratkaisevassa roolissa koulutukseen lähtemisessä ja pohditaan myös oman uskonnollisuuden merkitystä opiskelujen suorittamisessa.

2 AIKUINEN MONIMUOTO OPISKELIJANA

Aikuisopiskelijoita on yhä enemmän, monella eri koulutusallalla. Aikuisopiskelijoita oli ammattikorkeakoulussa vuonna 2013 tutkintoon johtavassa koulutuksessa 21 915, joista uusia aikuisopiskelijoita oli 6 624 ja humanistisella ja kasvatusalalla aikuisopiskelijoita oli tuolloin 203, joista uusia opiskelijoita 76 (Tilastokeskus 2013).

2.1 Opiskelu Raudaskylällä

Yhteisöpedagogiopinnot ovat laajuudeltaan 210 op. Yhteisöpedagogiopiskelijan opintojen sisältö koostuu 40 op (opintopisteen) perusopinnoista, jotka sisältävät esimerkiksi kieli- ja viestintäopinnot sekä ilmaisu- ja taitoaineet. Ammattiopinnot ovat laajuudeltaan 110 op, sisältäen teologiset opinnot, kirkon lapsi- ja nuorisotyön ammattiopinnot, kansalaistoiminnan ja kasvatuksen ammattiopinnot ja vaihtoehtoiset ammattiopinnot. Vapaasti valittavat opinnot ovat laajuudeltaan 15 op, harjoittelu 30 op ja opinnäytetyö 15 op. (Opetussuunnitelma 2012.)

Yksi opintopiste vastaa noin 25–28 tuntia opiskelijan työtä. Aikuisella yksi opintopiste sisältää noin 0-6 tuntia lähiopetusta sekä noin 28–19 tuntia itsenäistä työskentelyä. Monessa opintokokonaisuudessa ei ole välttämättä lähiopetusta lainkaan, jolloin itsenäisesti suoritettuna 1 op vastaa noin 5 sivua esseetekstiä tai tentittävänä noin 200 sivua suomenkielistä tai noin 100 sivua vieraskielistä kirjallisuutta. Tentittävään sivumäärään vaikuttaa kirjallisuuden vaativuusaste.

Centria-ammattikorkeakoululla on käytössä oppimisportaali, josta löytyvät muun muassa sähköposti, Optima, SoleOPS ja WinhaWille. Koulutusohjelmien opetus-

suunnitelmat, lukuvuosisuunnitelmat, opintojaksojen kuvaukset ja toteutussuunnitelmat sekä arviointikriteerit löytyvät SoleOPSista. Opiskelija voi myös muokata henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa (HOPS), vastata kehityskeskusteluihin, ilmoittautua opintojakson toteutuksille sekä nähdä omat opintopisteensä ja arvosanansa SoleOPSissa. Optimassa eli oppimisympäristössä ovat opintojaksojen työtilat, opintoja koskevat ohjeet, lomakkeet ja muut vastaavat. WinhaWilleen opiskelija tekee lukuvuosi-ilmoittautumiset sekä näkee omat henkilötietonsa.

Aikuisopiskelijoilla saattaa olla samantasoinen pohjakoulutus, kuin mitä tutkintoon johtava aikuiskoulutus on, joten opetusta voidaan kohdentaa aloittavan opiskelijaryhmän valmiuksien sekä elämäntaitojen mukaan. Aikuiskoulutus on itsenäistä ja koulutuksella täydennetään aiempaa koulutusta ja työkokemusta. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan aikuiskoulutussovelluksena henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), jossa otetaan huomioon aiempien opintojen hyväksilukeminen sekä monimuotoiset opetus- ja oppimismenetelmät. Pääsääntöisesti opiskelu voidaan suorittaa työn ohessa. (Centria 2014.) Samantasoisella pohjakoulutuksella tarkoitetaan samalle alalle suuntautuneita, aikaisempia opintoja.

2.2 Aikuisopiskelijana ammattikorkeakoulussa

Aikuisopiskelija on 25-vuotias tai sitä vanhempi opiskelija, joka tulee takaisin opiskelumailmaan ensimmäisen koulutusvaiheen ja tauon jälkeen. Usein aikuisopiskelija on suorittanut ammatillisia opintoja, ollut töissä tai hoitanut lapsiaan ennen aloittamistaan aikuiskoulutuksessa. Sosiaalinen asema ja yhteiskunnallinen rooli myös määrittävät aikuisuuden. Aikuinen on henkilö, jota kohdellaan yhteisössä aikuisena ja hänellä on aikuiselle tyypillisiä sosiaalisia rooleja, kuten työntekijä, puoliso ja vanhempi. Myös autonomia ja vastuu huolehtia itsestään sekä lä-

heisistään ja yhteiskunnallisesti toimiminen liitetään aikuisuuteen. Luontevimmin aikuisuus määrittyykin sosiaalisten roolien kuin iän mukaan. (Valleala 2007, 57.)

Aikuisen aloittaessa opinnot, ehkä usean vuoden tauon jälkeen, vaatii se häneltä uudelleenasennoitumista. Syitä opintojen aloittamiseen aikuisiällä löytyy monia. Aikuinen ehkä haluaa saattaa loppuun nuorena aloittamansa tutkinnon, työelämä asettaa paineet kouluttautua lisää tai kokonaan uudelle alalle tai sitten koulutusta ei ole olemassakaan nuoruuden opiskelukielleisyydestä johtuen. Aikuisopiskeluun liittyy sekä haasteita että etuja. Haasteet nousevat yleensä perhetilanteesta, siitä miten opintojen aikana järjestetään toimeentulo, lasten hoito, lukurauha ja muut vastaavat asiat. Aikuisopiskelijalla on kuitenkin opiskeluun vaadittavaa kypsyyttä sekä osaamista, joka tukee opiskelua. Aikuisen opiskelumotivaatio on yleensä hyvä. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola 2008, 14.)

Kun perheen- tai työyhteisön jäsen tekee päätöksen opiskelemaan lähtemisestä, koskee se koko yhteisöä tavalla tai toisella. Opiskelu tuo muutoksia arjen rutiineihin riippumatta siitä onko opiskelija perheellinen vai ei. Opiskelun aloittaminen vaatii elämän eri osa-alueiden yhteensovittamista ja tämä yhteensovittamisen onnistuminen on tärkeää, koska aikuisen opiskeluun vaikuttaa se, onko hänen lähipiirinsä opiskelun tukena vai ei. (Kokkinen ym. 2008, 70–71.)

Aikuisopiskelijan aiemmat kokemukset opiskelemisesta ja oppimisesta tulevat tarkastelun kohteeksi uudelleen opintojen alkuvaiheessa. Opiskelu voi olla heittäytymistä uuden asian oppimiseen tai aiempien taitojen laajentamista ja syventämistä. Aikuisopiskelija voi hyödyntää aiemmin hankittuja taitojaan ja oppejaan opiskelun alusta lähtien. (Putkuri 2009, 21.) Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) lähtee aikuisopiskelijan aloitteesta ja siksi on tärkeää, että AHOTista tiedotetaan hyvin, käytänteet toimivat ja päätökset tulevat

nopeasti. Kun AHOT on saatu hoidettua ja aiemmat osaamiset huomioitua, opiskelija voi suunnitella opintojaan huomioiden osittain tai kokonaan hyväksiluetut opinnot. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma on aikuisopiskelijalle todella tärkeä opiskelun alussa. (Taskila 2009, 24.)

Uusi ammattikorkeakoululaki, jossa ohjataan ammattikorkeakouluja tehostamaan tutkintojen läpäisemistä rahoituksen avulla, astui voimaan 1.1.2014. Keskeisempänä rahoituskriteerinä lakiuudistuksessa on 55 opintopistettä lukuvuodessa suorittaneiden opiskelijoiden määrä sekä suoritettut ammattikorkeakoulututkinnot. (Centria 2013.)

Opinnot, jotka kuuluvat AMK-tutkintoon, ovat laajuudeltaan 210–270 opintopistettä. Opintojen ohjeellinen suoritus aika on kolmesta neljään vuotta ja jos opinnot suoritettaisiin kokopäiväisesti opiskellen, tuottaisi se noin 60 opintopistettä vuodessa. AMK-tutkintoa suorittavien aikuisten opinnot etenevät keskimäärin lähes suositellussa tahdissa, he suorittavat keskimäärin 52 opintopistettä lukuvuodessa. Aikuisopiskelijoista 70 prosenttia oli tyytyväisiä opintojensa etenemiseen. Ne aikuisopiskelijat, jotka kokivat opintojensa sujuneen hitaasti, mainitsivat kahdeksi suurimmaksi syyksi työssäkäynnin sekä perhesyyt. (Kettunen, Pulkkinen & Saarinen 2013, 47–48.)

Heidi Kettunen, Suvi Pulkkinen ja Juhani Saarinen (2013) ovat tehneet tutkimuksen, jossa tarkastellaan aikuisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä ja kokemuksia koulutuksesta. Aikuiskoulutuksessa miehet aloittavat opintonsa keskimäärin 33-vuotiaana ja naiset 36-vuotiaana. Aikuiskoulutuksessa AMK-tutkintoa suorittavista aikuisista seitsemän kymmenestä on ollut toistaiseksi voimassaolevassa kokopäivätyössä ennen opintojen aloittamista. Heistä 68 prosenttia jatkoi siinä työsuhteessa, jossa oli ennen opintoja ollut. Aikuisopiskelijoista, jotka suorittivat AMK-tutkintoa, työskenteli ja opiskeli samalla alalla 78 prosenttia

opiskelijoista. Humanistisella ja kasvatusalalla tämä luku oli 71 prosenttia. Aikuiskoulutuksena AMK-tutkintoa suorittavat työssäkäyvät aikuiset tekivät yleensä noin 30–39 työtuntia viikossa. (Kettunen ym. 2013, 17–24.)

AMK-tutkintoa aikuiskoulutuksena suorittavilla oli keskimäärin kotitaloudessaan 2,8 henkeä, joista lapsia tai huollettavia 1,1. Lapsia tai huollettavia heillä oli kotitaloudessaan, runsaalla puolella opiskelijoista, vähintään yksi. AMK-tutkintoa aikuiskoulutuksena suorittavista neljä kymmenestä kokee, että aika riittää hyvin opiskelulle, sovitettaessa opiskelua muuhun elämään. (Kettunen ym. 2013, 27–28.)

3 YHTEISÖPEDAGOGI KIRKON NUORISOTYÖNOHJAAJANA

Raudaskylän toimipisteen yhteisöpedagogikoulutus sisältää kirkollisen kelpoisuuden ja opinnoissa nousee yhtenä osa-alueena esille hengellisen työn osaaminen ja arvo-osaaminen. Tämä tarkoittaa käytännössä kristillisen uskon keskeisen sisällön tuntemista, eettistä ja arvo-osaamista, diakonista sekä sielunhoidollista osaamista ja myös jumalanpalvelus- ja rukouselämän sekä musiikin merkityksen tuntemista ja niiden monipuolista toteuttamista. Pedagogiseen osaamiseen kuuluu kristillisen kasvatuksen ja kasteopetuksen osaaminen sekä hengellinen työ verkossa muiden pedagogisten osa-alueiden lisäksi. Organisaatio- ja kehittämisosaamiseen kuuluu yhtenä osa-alueena kirkko toimintaympäristönä. (Opetussuunnitelma 2012.)

Vuosina 2004–2008 tutkittiin sekä Diakonia ammattikorkeakoulun että Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun kirkon alan opiskelijoita tutkimus- ja kehittämishankkeessa nimeltä Kasvu kirkon työntekijäksi. Tutkimuksessa todetaan, että kirkon alan opiskelijoiksi hakeutuvat väestöstä pääosin ne henkilöt, jotka kokevat kirkon uskon omakseen. Opiskelijoita motivoi eniten kirkon alan opintoihin hengellinen kutsumus ja auttamismotivaatio. Motivaatiota kirkon alan työhön ja työpaikkoihin ei opiskelijoilla kuitenkaan ollut yhtä paljon kuin kirkon alan opiskeluun. Kun opiskelijoiden oli aika valmistuttuaan siirtyä työelämään, harva eri tavalla uskova hakeutui kirkon palvelukseen. (Launonen 2009, 66–90.)

Viime vuosien toistuva puheenaihe kirkoissa on ollut kirkon työntekijöiden sitoutuminen työhönsä ja hengellisen elämän vaaliminen. Kutsumuksesta puhuttaessa, siihen on liitetty pohdintaa koulutuksen jälkeen tapahtuvasta työllistymisestä, lähdetäänkö kirkon töihin ja sitoudutaanko työhön. Seurakuntaan sitoutuminen on ikäsidonainen kysymys ja kaikissa työntekijäryhmissä nuoret suunnittelivat useimmiten työtä muualla kuin seurakunnassa. Iältään vanhemmassa työntekijä-

ryhmässä näkyi vahva sitoutuminen seurakuntatyöhön että vahva kokemus kutsumuksesta. (Salomäki 2008, 7.)

Kirkon työntekijöiden ydinsaamiseen kuuluvat käsitys työn hengellisestä luonteesta sekä hengellisen elämän vaaliminen ja ihmisten kohtaaminen. Jotta kirkon työntekijän oma työ ja ydinsaaminen voivat kehittyä, on lähtökohtana oltava itsensä ja työnsä arvostaminen sekä työyhteisön yhteiseen päämäärään sitoutuminen. (Salomäki 2008, 12.)

4 AIKUISEN OPISKELUMOTIVAATIO

Tässä luvussa esitellään Anne Partasen (2011) kehittämä koulutuksellinen minäpystyvyys, joka kuvaa aikuisopiskelijoiden pystyvyysuskomuksia. Luvussa kerrotaan myös sosiaalis-kognitiivisesta itsesäätelyteoriasta sekä aikuisopiskelijoiden motivaatiosta oppimiseen.

4.1 Minäpystyvyys

Anne Partasen (2011) opinnäytetyössä ”Kyllä minä tästä selviän” tarkastellaan kokemukseltaan ja minäkäsitykseltään erilaisia aikuisopiskelijoita, jotka yrittävät sopeutua sekä nyky-yhteiskunnan vaateiden että henkilökohtaisten tavoitteidensa paineessa koulutukselleen asettamiensa päämäärien tavoittelemiseen. Partanen (2011) on Albert Banduran minäpystyvyysteoriaa hyödyntäen kehittänyt aikuisopiskelijoiden pystyvyysuskomuksia kuvaavan käsitteen eli koulutuksellisen minäpystyvyyden. (Partanen 2011, 3-4.)

Koulutuksellinen minäpystyvyys on muovautunut aikuisopiskelijoille heidän aikaisempien koulutuskokemuksiensa, oman käsityksen mukaan itsestään oppijana ja opiskelijana sekä merkittävien toisten keskeisen roolin myötä. Aikuisopiskelijoiden kertomusten pohjalta rakentui kolme erilaista koulutuksellista minäpystyvyyttä: vaatimaton, voimistuva ja voimakas koulutuksellinen minäpystyvyys. (Partanen 2011, 184–196.)

Aikuisopiskelijat, jotka ilmensivät vaatimatonta koulutuksellista minäpystyvyyttä, pitivät itseään heikkona oppijana ja opiskelijana, kun he arvioivat pystyvyyttään

sekä tiedollista kapasiteettiaan ja akateemista kompetenssiaan. Käsitteistään huolimatta aikuisopiskelijat luottivat koulutukselliseen minäpystyvyyteensä matkatessaan kohti päämääriään. Vaikka heillä oli vaatimaton suoritusitsetunto, heillä oli vahva sosiaalinen itsetunto ja he luottivat siihen, että he menestyvät opiskeluyhteisössään. (Partanen 2011, 186–188.)

Voimistuvaa koulutuksellista minäpystyvyyttä ilmentävät aikuisopiskelijat arvioivat tiedolliset kapasiteettinsa ja akateemiset kompetenssinsa pohjaten ne melko vahvoihin käsityksiin siitä, millaisiksi he kokivat itsensä oppijana ja opiskelijoina. Vaikka heillä oli melko vahvat käsitykset sekä suoritusitsetunto, heistä joillakin esiintyi ulkopuolisuuden tunteita pohjautuen kokemuksiin, jotka liittyivät joko koulutus- ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämiseen tai kokemukseen opiskelusta oppimisympäristössä, joka oli niin sanotusti tarkoitettu nuorille. Reaalimaailman sekä akateemisen opiskeluympäristön yhdistäminen synnytti myös osassa aikuisopiskelijoita ulkopuolisuuden tunteita. (Partanen 2011, 189–192.)

Aikuisopiskelijoille, jotka ilmensivät voimakasta koulutuksellista minäpystyvyyttä, oli tunnusomaista se, että heidän arvionsa perustuivat vahvoihin käsityksiin omasta koulutettavuudestaan sekä tiedollisen kapasiteetin ja akateemisen kompetenssin riittävydestä. Aikuisopiskelijoilla oli korkeat odotukset koulutuksessa menestymisestä, johtuen aiemmasta koulumenestyksestään, onnistuneista opiskelukokemuksista ja saavutetuista tutkinnoista. He myös arvioivat korkealle käsityksensä itsestään oppijana ja opiskelijana sekä pystyvyytensä kouluttautumiseen, pyrkien määrätietoisesti itselleen asetettuja tavoitteita kohti. (Partanen 2011, 192–196.)

4.2 Sosiaalis-kognitiivinen itsesäätelyteoria

Itsesäätelykyky on tunnusomainen piirre inhimilliselle toiminnalle ja ihmisen motivaatio on riippuvainen itsesäätelykyvystä sekä harkitsevasta itsetietoisuudesta, joka tekee ihmiselle mahdolliseksi analysoida omia kokemuksiaan ja ajatusprosessejaan. (Ruohotie 2000, 168.)

Ihmisen tekemisiä, panostamisen määrää erilaisiin tehtäviin sekä sinnikkyyttä tehtävien teossa, jotka näyttävät tuhoon tuomituilta, määrää käsitys omasta suorituskyvystä. Ihmiset asettavat itselleen myös tulosodotuksia ja heillä on uskomuksia siitä, millaiset seuraukset tai tulokset tulevat, kun tehtävästä on suoriuduttu. Oppija saattaa epäröidä omia kykyjään alkaessaan suorittaa tehtävää, vaikka hän olisikin vakuuttunut siitä, että tietynlainen toiminta johtaa kohti tiettyä, tavoiteltua, tulosta. Tämä epäröinti voi johtaa tehtävästä luopumiseen. Palaute- ja ennakointi-prosessit motivoivat ihmistä, koska näiden prosessien kautta he ottavat oppia omista kokemuksistaan ja yrittävät ennakoida oman käyttäytymisen tuloksia ja tuotoksia. (Ruohotie 2000, 168.)

Aikuisopiskelijoiden suoritusitsetuntoa vahvistavat onnistuneet opiskelusuoritukset, varsinkin, kun niitä tulee opintojen alussa. Onnistuneet opiskelusuoritukset ovat yhteydessä siihen, miten aikuisopiskelijat jatkossa kokevat koulutuskokemuksensa ja millaisen käsityksen he muodostavat omasta koulutuksellisesta minäpystyvyydestään. Aikuisopiskelijoiden olisi hyvä kokea oppimisessa sellaisia tilanteita, joissa heille tulisi tunne omasta osaamisestaan ja pystyvyydestään. (Partanen 2011, 199.)

Itsesäätelyjärjestelmää ohjaavat tehokkuususkomukset, jotka vaikuttavat siihen, miten ihminen käsittelee ja tarkkailee suorituksiaan sekä niiden tuotoksia. Tehokkuususkomukset vaikuttavat myös epäonnistumisen ja menestymisen syiden tulkitsemiseen. Motivaatioon sekä mielialaan vaikuttaa itsesäätelyprosessi ja itsetili-

tys ja masennus voivat olla seurausta siitä, ettei oppija koe saavuttaneensa tavoittelemiaan ja odotustensa mukaisia tuloksia. Masentumisen syyksi ei aina tarvita sitä, että ihminen olisi kokenut epäonnistuneensa pyrkimyksissään, vaan myös sosiaalinen vertailu, itsensä vertaileminen muihin, voi riittää syyksi masentua. (Ruohotie 2000, 168–169.)

Pääasiallisesti itsesäätelymekanismi operoi kolmen funktion välillä, jotka ovat toiminnan itsetarkkailu, oman toiminnan arviointi suhteessa ympäristön olosuhteisiin sekä henkilökohtaisiin standardeihin ja affektiiviset eli tunnepitoiset itsesäätelyreaktiot. (Ruohotie 2000, 169.)

4.3 Aikuisopiskelijan motivaatio oppimiseen

Aikuisen oppiminen poikkeaa lasten ja nuorten tavasta oppia. Kun lapsi oppii aikuista jäljittelemällä, aikuinen hakee tietoa ja soveltaa sitä, kytkien oppimansa käytännön palvelukseen. Aikuinen on usein erittäin päämäärätietoinen ja kriittinen ja nämä piirteet tekevät merkittäväksi sen, että omasta elämästään vastuullisena henkilönä aikuisella on vapaus ja valta valita mitä hän opiskelee. Samoin aikuinen voi hylätä tai hyväksyä näkemänsä ja kuulemansa. Opiskelun tavoite ja merkitys, asenteet oppimista kohtaan sekä motivaatio korostuvatkin erittäin voimakkaasti aikuisen opiskelussa. (Kokkinen ym. 2008, 55.)

Motivaatiolla tarkoitetaan arkikielessä halua tehdä jotakin. Erityisesti oppijan odotuksilla, uskomuksilla ja arvoilla on merkitystä motivoitumisessa. Kun opittavaa ainesta arvioidaan, tulee arvonäkökulma esiin. Opittavalla asialla saattaa olla niin mielenkiinto- kuin hyötyarvokin ja tämä puolestaan vaikuttaa motivoitumiseen eli

siihen, nähdäänkö oppiminen mielenkiintoisena ja hyödyllisenä vai kenties molempina. (Kokkinen ym. 2008, 14–15.)

Yleensä motivaatio jaotellaan ulkoiseen ja sisäiseen. Kun opiskelija on motivoitunut ulkoisesti, hän ei innostu ilman ympäristön tarjoamaa palkinnon tavoittelua, joka voi olla hyvä arvosana tai sosiaalinen arvostus. Opiskelijan motivaatio on sisäistä, kun häntä ohjaa opiskelussa oma mielenkiinto tai itsensä toteuttaminen ja kehittäminen. Kun opiskelija on sisäisesti motivoitunut, hän on yleensä ulkoisesti motivoitunutta sinnikkäämpi ja keskeyttää vähemmän herkästi opintonsa. (Kokkinen ym. 2008, 15.)

Oli motivoitumisen lähde sitten sisäinen tai ulkoinen, ihminen on motivoituessaan valmis tekemään työtä oppimisensa eteen eivätkä silloin mitkään vaivat, vastukset ja uhraukset tunnu ylitsepääsemättömiltä. Mutta, jos opiskelija ei ole kiinnostunut opittavasta asiasta, opiskelee pakkotilanteessa, ei löydä hyötykäyttöä opittavalle asialle tai ei usko itseensä ja kykyihinsä, motivaatio heikkenee ja opiskelu muodostuu sekä työlääksi että tunnetasolla vaikeaksi. Myös puutteelliset opiskelutaidot voivat heikentää motivaatiota. Tavallisesti heikko motivaatio ilmenee syyllisyydentunteina, ahdistuneisuutena, kyllästymisenä, ärtyneisyytenä, tuskaisuutena sekä joskus jopa fyysisenä väsymyksenä ja heikkoutena. (Kokkinen ym. 2008, 15–16.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää aikuisopiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä sekä uskonnollisuuden merkitystä opinnoissa. Tavoitteena oli, että opinnäytetyöstä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa aikuisopiskelijoiden opiskelua entistä opiskelijälähtöisemmäksi sekä kehitettäessä kirkollisia opintoja aikuisopiskelijoiden tarpeita vastaaviksi.

Luonnolliseen etenemiseen tutkimusprosessissa kuuluu, että tutkimusideasta siirrytään määrittelemään tarkemmin tutkimusongelmaa. Älyllinen ihmettely täytyy kyetä tässä vaiheessa kääntämään kysymysten tai kysymyksen muotoon. Kun kysymykset ovat suhteellisen tarkkoja, on niiden avulla aiheesta helpompi muotoilla varsinainen tutkimusongelma. (Eskola & Suoranta 2008, 36.)

Tässä opinnäytetyössä etsitään vastauksia seuraaviin kysymyksiin

1. Mitkä tekijät vaikuttavat aikuisopiskelijan opiskelumotivaatioon?
2. Millainen merkitys aikuisopiskelijan uskonnollisuudella on opinnoissa?
3. Millainen merkitys läheisten tuella on aikuisopiskelijan opinnoissa?

Aihe jo itsessään sisältää rajauksen, erityinen kohdejoukko määrittää kysymykset. Aihe on myös paikkasidonnainen. Ei ole järkevää aloittaa tutkimusta ensisijaisesti jostain tietyistä kohderyhmästä vaan sisällöllisestä intressistä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 83–85.) Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen, johon sisältyy ajatus siitä, että todellisuus on moninainen. Todellisuutta ei kuitenkaan voi pirstoa osiin oman mielensä mukaan ja tämä on otettava huomioon tutkimusta tehdessä. On mahdollista löytää monensuuntaisia suhteita koska tapahtumat muovaavat samanaikaisesti toinen toistaan.

Kohdetta pyritään kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Aineiston kerääminen tutkimukseen kannattaa aloittaa vasta sitten, kun on pohtinut ja tarkentanut ajatusta siitä mitä haluaa osoittaa tai mitä haluaa tietää keräämänsä aineiston avulla (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 81). Tavoitteeni oli saada aineiston avulla selville, miten opiskelijat kokevat opiskelun aikuisena, mikä heitä motivoi opiskeluun, millainen merkitys uskonnollisuudella oli opinnoissa ja oltiinko koulutukseen tyytyväisiä AHOT-menettelyn osalta. Tutkimuksen avulla pyrittiin myös selvittämään aikuisopiskelijoiden ajatuksia teologisten opintojen järjestämisestä sekä niiden tarpeellisuudesta.

Yhteisöpedagogitutkintoon Raudaskylällä sisältyy kirkollinen kelpoisuus. Teologian opinnot ovat haastavia ja monimuotoisena aikuisille toteutettu opiskelu on raskasta, varsinkin jos käy samalla töissä. Tutkimus lähti liikkeelle selvittämällä mitä tarkoittaa kun aikuinen opiskelee monimuoto-opetuksessa. Sen jälkeen pohdittiin motiiveja kirkollisen puolen opintoihin sekä aikuisen opiskelumotivaatiota yleisesti.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyö on tutkimuslähtöinen ja aineisto kerättiin laadullisella kyselylomakkeella käyttämällä vain avoimia kysymyksiä. Kysely lähetettiin aikuisopiskelijoille, jotka olivat aloittaneet opintonsa syksyllä 2012.

6.1 Opinnäytetyön kohderyhmä

Tutkimuksen kohteena ovat Centria-ammattikorkeakoulun Raudaskylän yhteisöpedagogikoulutuksen 16 aikuisopiskelijaa, jotka ovat aloittaneet opintonsa syksyllä 2012. Kahden ensimmäisen lukuvuoden aikana aikuisopiskelijat kokoontuivat kerran kuukaudessa Lapuan Kristilliselle Opistolle lähiopetukseen. Lähiopetuspäivät olivat pakollisia ja jos lähiopetuksesta oli poissa, opiskelija joutui itsenäisesti suorittamaan opettajan antamat kyseisten päivien tehtävät.

Tutkimuksen kohteena olevista aikuisopiskelijoista kaikki saivat hyväksilukuja opintoihinsa aiemman koulutuksen tai työkokemuksen perusteella. Pienimmät hyväksiluvut olivat suuruudeltaan noin 70 op, opintojen kokonaispistemäärän ollessa 210 op. Iältään opiskelijat olivat 23–47-vuotiaita. Nuorin opiskelija tuli aikuisopiskelijaryhmään nuorisohaun kautta.

6.2 Aineistonkeruu

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus selvittää ilmiötä, pyrkien sen syvälliseen ymmärtämiseen. Ilmiötä pyritään kuvaamaan ja selittämään mahdollisimman

monipuolisesti. (Kananen 2008, 24.) Tutkimuksessani käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää.

Aikuisopiskelijat ovat tulleet minulle tutuiksi opiskelutovereinani kahden lukuvuoden lähiopetusjaksoilla, joten taustakysymykset muotoiltiin niin, ettei vastaajan henkilöllisyys tullut ilmi. Aikuisopiskelijoille lähetettiin sähköpostitse linkki kyselylomakkeelle (LIITE 2). Kyselylomake tehtiin Webropol-ohjelmalla ja se rakentui tutkimuskysymysten ja aikaisemman teorian pohjalta. Kysymykset muodostettiin niin, että niillä saatiin vastaus tutkimuskysymyksiin. Avoin kyselylomake valittiin sen takia, koska näin varmistettiin vastaajien anonymiteetti, mikä ei olisi toteutunut haastattelussa. Kvantitatiivinen tutkimus ei sopinut, koska vastaajia oli vähän. Vastaajat pystyvät avoimella kyselylomakkeella kertomaan omin sanoin kokemuksistaan aikuisopiskelijana.

Avoimet kysymykset antavat vastaajalle mahdollisuuden vastata omin sanoin. Avoimet kysymykset eivät myöskään ehdota vastauksia, vaan osoittavat vastaajan tietämyksen asiasta sekä keskeiset ja tärkeät asiat vastaajan ajattelussa ja osoittavat myös kuinka voimakkaita tunteita vastaajalla on asiaan. Vastaajan motivaatioon liittyviä asioita sekä hänen asenteisiinsa vaikuttavia mielipiteitä voi myös tunnistaa avointen kysymysten perusteella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 201.)

Kyselyn idea on yksinkertainen; kun halutaan tietää toisen ihmisen ajatukset tai miksi hän tekee niin kuin tekee, on järkevintä kysyä häneltä itseltään. Kysely on menettelytapa, jossa tiedonantajat täyttävät itse heille annetun kyselylomakkeen kotonaan tai valvotussa ryhmätilanteessa. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 72–74.)

Kyselylomakkeen mukana oli saatekirje, jossa selvitettiin opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet (LIITE 1). Aikuisopiskelijoiden omaan Facebook-ryhmään laitoin

myös maininnan siitä, että olen lähettänyt heille sähköpostitse linkin Webropol-kyselyyni. Kyselylomake esitettiin kolmella opiskelijalla toukokuun 2014 lähiopetusjaksolla niin, että kolme kohderyhmän jäsentä arvioi kyselylomakkeen ymmärrettävyyttä, mutta he eivät siinä vaiheessa vastanneet kysymyksiin. Kyselylomakkeen kysymyksiä ei enää muutettu tämän jälkeen. Osa aikuisopiskelijoista on saanut opintonsa päätökseen keväällä 2014.

Kysely lähetettiin toukokuun 31. päivä 16 aikuisopiskelijalle, joista kyselyyn vastasi 11 aikuisopiskelijaa. Vastausaika kyselyyn oli kahdeksan päivää. Vastausaika oli lyhyt, jotta kysely ei unohtuisi aikuisopiskelijoilta kesän aikana. Tavoitteena oli tehdä opinnäytetyö loppuun kesällä.

6.3 Aineiston analyysi

Olen analysoinut kyselylomakkeella keräämäni laadullista aineistoa sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysi on tekstianalyysiä, jossa etsitään tekstin merkitystä, inhimillistä merkitystä (Tuomi & Sarajärvi 2013, 104). Kun tutkimusta tehdään aineistolähtöisesti, tutkimuksen pääpaino on aineistossa. Analyysiyksiköt eivät ole ennalta määrättyjä vaan analyysiyksikkö määritellään ennen analyysin aloittamista. Analyysiyksikkö voi olla yksittäinen sana, lauseen osa tai ajatuskokonaisuus. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 109–110).

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa tarvitaan kahdenlaisia teorioita. Tarvitaan taustateoriaa, jota vastaan aineistoa tarkastellaan sekä tulkintateoriaa, jota tarvitaan, kun etsitään vastauksia tutkimuksen kysymyksiin. Teorian hyöty tulee helpoiten esille aineistoa analysoitaessa sekä tutkimusraporttia kirjoitettaessa. Yksi erityisluonne kvalitatiivisessa tutkimuksessa on se, että siinä edetään

usein induktiivisesti eli aineistolähtöisesti yksittäisestä yleiseen. Näin tutkimuksessa voidaan toteuttaa molempia käsityksiä teorian luonteesta: teoriasta päämääränä sekä teoriasta välineenä. (Eskola & Suoranta 2008, 81–83.)

Aineistolähtöinen laadullinen eli induktiivinen aineiston analyysi voidaan kuvata kolmivaiheiseksi prosessiksi. Aineiston *redusoinnissa* eli *pelkistämässä* analysoituva informaatio pelkistetään siten, että tutkimukselle epäolennaiset asiat karsitaan pois. Pelkistämistä ohjaa tutkimustehtävä, jonka mukaan aineistosta koodataan tutkimustehtävälle olennaiset ilmaukset. Aineiston *klusteroinnissa* eli *ryhmittelyssä* aineistosta koodatut ilmaukset käydään läpi etsien samankaltaisuuksia ja/tai käsitteitä, jotka kuvaavat eroavaisuuksia. Käsitteet, jotka tarkoittavat samaa, ryhmitellään ja yhdistetään luokaksi, nimeten luokka sen sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Aineiston *abstrahoinnissa* eli *käsitteellistämässä* erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto. Teoreettisia käsitteitä muodostetaan valikoidun tiedon perusteella. (Tuomi & Sarajarvi 2013, 108–111.) Olen toteuttanut analyysini edellisen kuvauksen pohjalta.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

Tähän lukuun olen koonnut aikuisopiskelijoiden vastaukset opiskelumotivaatioon vaikuttaneista tekijöistä, uskonnollisuuden merkityksestä heidän opinnoissaan sekä läheisten tuen merkityksestä opintojen aikana. Vastaukset, jotka liittyivät AHOT-menettelyyn, liitin opiskelumotivaatioon vaikuttaneiden tekijöiden kanssa samaan alalukuun. Uskonnollisuuden merkitys ja aikuisopiskelijan hengellinen kutsumus käsitellään myös yhteisessä alaluvussa.

7.1 Opiskelumotivaatioon vaikuttaneet tekijät

Moni aikuisopiskelija mainitsi opiskelumotivaationsa liittyvän jollain tavalla työhön. Opiskelemaan oli lähdetty toiveena joko parempi asema työmarkkinoilla, parempi työpaikka tai virka seurakunnasta. Osa haastateltavista mainitsi nimenomaan seurakunnan viran olevan tavoitteena.

Sain vihdoin kirkollisen (piispainkokouksen hyväksymän) pätevyyden. (Vastaaja D)

Kiire valmistua, että saisin parempia töitä. (Vastaaja A)

Yhtenä positiivisena opiskelumotivaatioon vaikuttavana tekijänä mainittiin työnantajan ja työyhteisön tuki, vastaajista muutama koki työn vieneen aikaa opiskelulta. Myös työpaikan vaihdos vaikutti opiskelumotivaatioon.

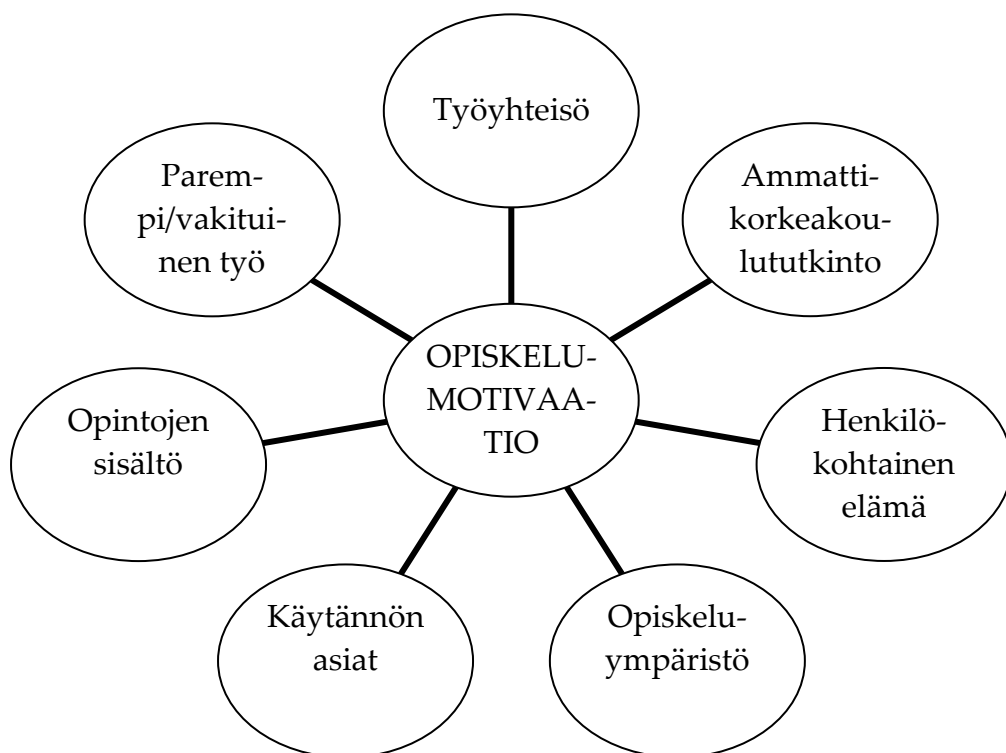
Työnantaja kannusti opiskeluun. Sain tukea työyhteisöltä ja sain käyttää työaika opiskelemaan. (Vastaaja D)

Työn, kodin ja opiskelun yhteensovittaminen. (Vastaaja I)

Usea vastaaja mainitsi nimenomaan ammattikorkeakoulututkinnon motivoineen opiskelua. He olivat halunneet päivittää aiempaa ammattitutkintoaan, kehittyä paremmaksi omassa työssään sekä vastata amk-tutkintojen kysyntään. Moni mainitsi myös kiinnostuksen opiskeltavia asioita kohtaan vaikuttaneen opiskelumotiivaatioon positiivisesti, mutta opintojen sisältöä myös kritisoi. (KUVIO 1.)

Motivaatioon vaikutti myös uudet mielenkiintoiset aiheet, kuten teologia. (Vastaaja C)

Tylsät ja tyhjänpäiväiset aiheet esim. [opintojakson nimi] lähiopetuspäivien sisältö. (Vastaaja H)

KUVIO 1. Opiskelumotiivaatioon vaikuttaneita tekijöitä.

Osa haastateltavista koki, että heitä oli motivoinut opiskeluun saatava rahoitus, joka oli riippuvainen suoritetuista opintopisteistä. Motivaatioon positiivisesti vai-

kuttavista käytännön asioista mainittiin hyvin suunnitellut kulkemiset ja aikataulut lähiopetuspäiville. Myös perhe, urheilu, opettajat, opettajien palaute, opiskelukaverit ja aikuisopiskelijoiden oma Facebook-ryhmä lisäsivät opiskelumotivaatiota. Esille nousi myös opettajien rooli opiskelussa. Motivaatiota heikensi se, että jotkut opettajat eivät antaneet tehtävistä palautetta.

Positiivisesti vaikutti meidän Face-ryhmä. (Vastaja H)

Perheasiat, urheilu, opettajat, kurssien sisältö... (Vastaja K)

Lähes kaikki vastaajat kokivat AHOT-menettelyn toimineen kohdallaan hyvin. Menettely oli koettu motivoivana sekä eteenpäin kannustavana. Aikuisopiskelijat kokivat saaneensa hyvin tunnistetuksi ja tunnustetuksi sekä aiemmat opintonsa että työkokemuksensa. (KUVIO 2.)

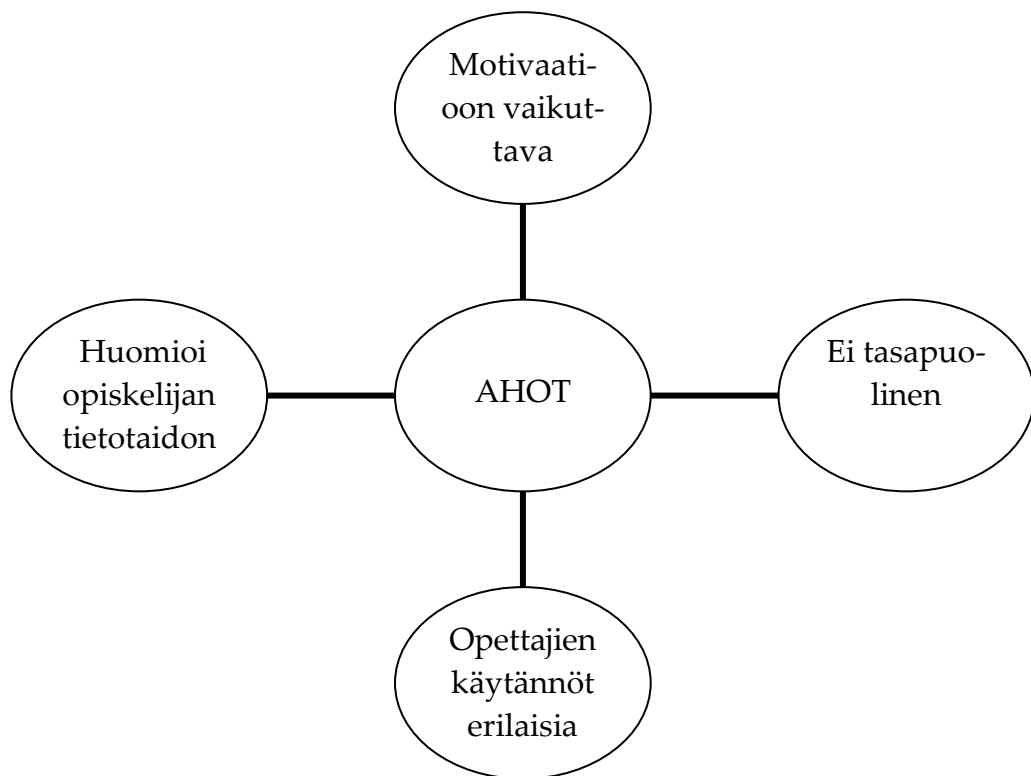
Ehdottoman hyvä tapa ottaa huomioon opiskelijan aiempi tietotaito. (Vastaja C)

AHOT menettely oli hyvä. (Vastaja F)

Vastajissa oli myös aikuisopiskelijoita, jotka näkivät AHOT-menettelyssä parantamisen varaa eivätkä kokeneet sitä motivoivana. Vastajat eivät kokeneet AHOT-menettelyä tasapuoliseksi ja mainittiin myös tiettyjen opettajien tehneen AHOT-menettelystä vaikeampaa kuin muiden opettajien.

Toisaalta kysymyksiä herätti AHOT-menettelyn tasapuolisuus. Mielestäni se ei ollut kaikin osin reilua ja oikeudenmukaista. (Vastaja F)

[Opettajan nimi] opettajan ”näyttö” olisi ollut työläämpää kuin kurssin tehtävien tekeminen (tein siis tehtävät) ja [opettajan nimi] opettajalle ei meinannut millään kelvata vastaavantyylinen hakemus kuin kaikille muille opettajille. (Vastaja H)

KUVIO 2. Aikuisopiskelijoiden kokemukset AHOT-menettelystä.

7.2 Uskonnollisuuden merkitys opinnoissa sekä oma hengellinen kutsumus

Perusteluja uskonnollisuuden merkitykseen tuli hyvinkin erilaisia. Osa näki sen luonnollisena osana koulutusta, yhtenä koulutuksen kivijalkana.

On ollut kiva opiskella niiden arvojen pohjalta, jota muutenkin elämässään pitää tärkeänä. (Vastaaaja J)

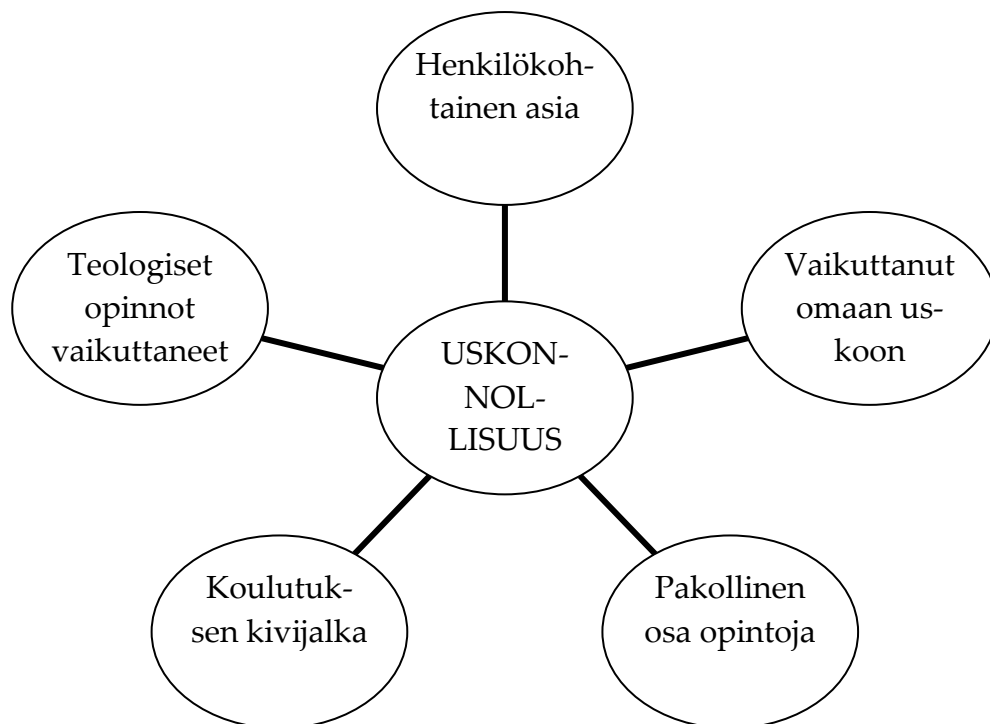
Hengellisyys on merkittävä osa työtä, miksei siis opintojakin. (Vastaaaja B)

Aikuisopiskelijoiden joukossa oli vastaajia, jotka kokivat uskonnollisuuden merkityksen opinnoissa suureksi. Opinnoista oli tultu hakemaan nimenomaan kirkolli-

sia ja hengellisiä opintokokonaisuuksia sekä koettu opintojen myötä oman uskon vahvistuneen ja asenteen uskoa kohtaan kokeneen suuren muutoksen. (KUVIO 3.) Osalla vastaajista oli myös selkeä ja vahva hengellinen kutsumus. Koettiin, että oman uskon ja kutsumuksen kautta voidaan tehdä jotain tärkeää ja välittää uskoa ja Jumalan rakkautta eteenpäin. Esille tuotiin myös näkemys siitä, että suvaitsevaisella hengellisyydellä on nykynuorten maailmassa tilausta. (KUVIO 4.)

Usko on minulle elämän perustus ja uskonelämän hoitaminen kuuluu elämäni ihan luonnostaan. (Vastaja H)

Oma kutsumus on vahva tunne, että voin tehdä jotain tärkeää, mutta saan myös itse paljon... (Vastaja B)

KUVIO 3. Uskonnollisuuden merkitys aikuisopiskelijoiden opinnoissa.

Teologisten opintojen koettiin myös lisänneen mielenkiintoa uskonnollisia asioita kohtaan. Teologiset opinnot oli myös nähty omalla kohdalla johdatuksena, koska

niiden avulla oli saatu selätettyä omia ”kipupisteitä”. Kyselyyn vastaajista löytyi myös niitä, jotka olisivat kaivanneet opintoihinsa enemmän keskustelua hengellisistä kysymyksistä.

Osa kyselyyn vastaajista koki, ettei uskonnollisuudella ole ollut merkittävää merkitystä opinnoissa ja mainittiin uskonnollisuuden olleen pakollinen osa opintoja. Osa vastaajista sanoi suoraan, ettei heillä ole hengellistä kutsumusta tai että se on vähentynyt iän myötä.

Uskonnolliset opinnot kuuluivat tähän, joten ne oli pakko lukea. Välillä on ahdistanut tämä uskonnollisuus. (Vastaaja A)

Koulun uskonnollisuus oli rasittavaa ja pelkästään ylitseampuvaa. (Vastaaja K)

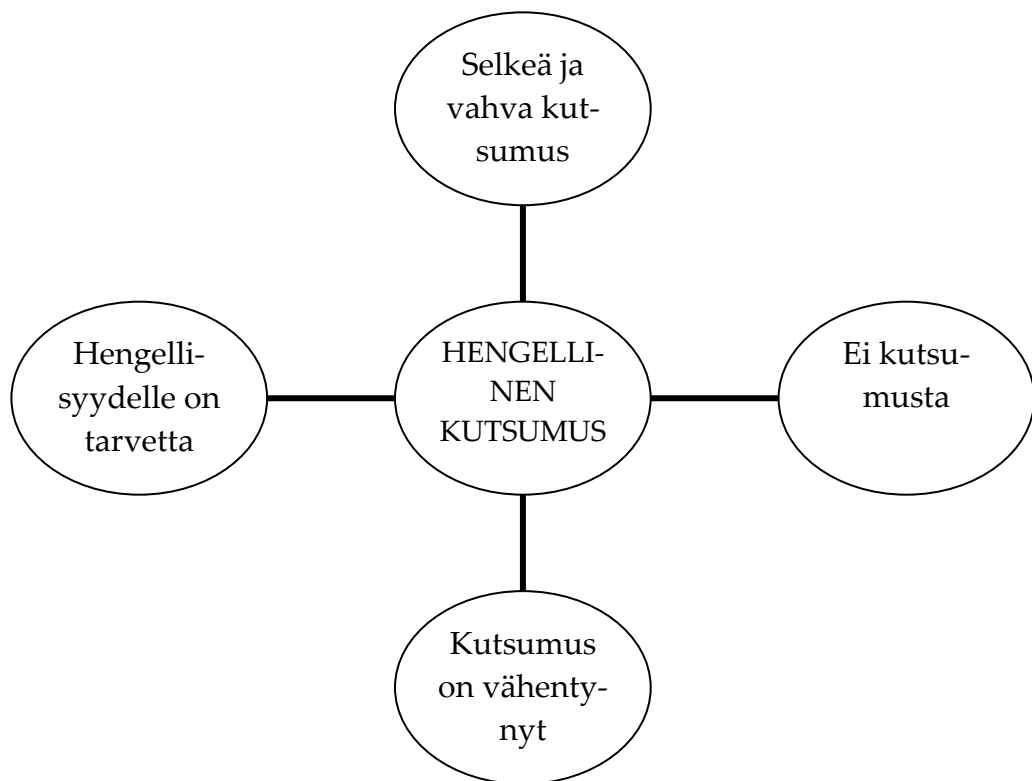
Se (kutsumus) ei ole ehkä enää niin vahva kuin nuorena. (Vastaaja G)

Vastaajista muutama koki uskon henkilökohtaiseksi asiaksi eikä halunnut jakaa sitä muille. Oli mainintaa myös siitä, kuinka uskon merkitys oli vuosien myötä muuttunut, työtä seurakunnassa ei koettu enää omaksi paikaksi. Osa opiskelijoista ei ottanut vastauksessaan kantaa uskonnollisuuden merkitykseen vaan he ainoastaan mainitsivat uskonnollisuuden korostuneen koulutuksessa sekä toivat esiin ajatuksensa siitä, että opiskelijalla täytyy olla jonkinlainen uskonnollinen näkemys tullessaan opiskelemaan Centria-ammattikorkeakouluun yhteisöpedagogiksi.

Motivaatiota kirkon alan töihin löytyi usealla vastaajista. Kirkon alan työ koettiin hyväksi, ja ainoaksikin, vaihtoehdoksi. Osa vastaajista sanoi suoraan, ettei kirkon ala ole heidän työpaikkansa, osa sanoi varovaisemmin, ettei se ole sitä ainakaan tässä vaiheessa. Esille tuotiin myös näkemys siitä, että työnantajana voisi olla joku kristillinen järjestö.

Tällä hetkellä tahtoisin ehdottomasti tehdä kirkon työtä. (Vastaaja C)

En ole hakeutumassa kirkon alan töihin nyt enkä myöhemmin. (Vastaaja A)

KUVIO 4. Aikuisopiskelijoiden hengellinen kutsumus sekä motivaatio kirkon alan töihin.

7.3 Läheisten tuen merkitys opinnoissa

Kyselyyn vastaajista suuri osa nosti tärkeimmäksi asiaksi läheisten, yleensä puolison ja isovanhempien, avun lastenhoidossa. Perhe oli antanut tarvittaessa aikaa opiskelulle ja esiin tuotiin sekä perheen kannustus että mukana eläminen opinnoissa. Ystävät ja sisarukset olivat auttaneet muistuttamalla päämääristä sekä auttamalla koulutehtävissä ja tietoteknisissä asioissa. Mainittiin myös, että tukea oli ilmaistu sanallisesti, kyselemällä kuulumisia ja kuuntelemalla valitusta opintojen vaikeuksista. (KUVIO 5.)

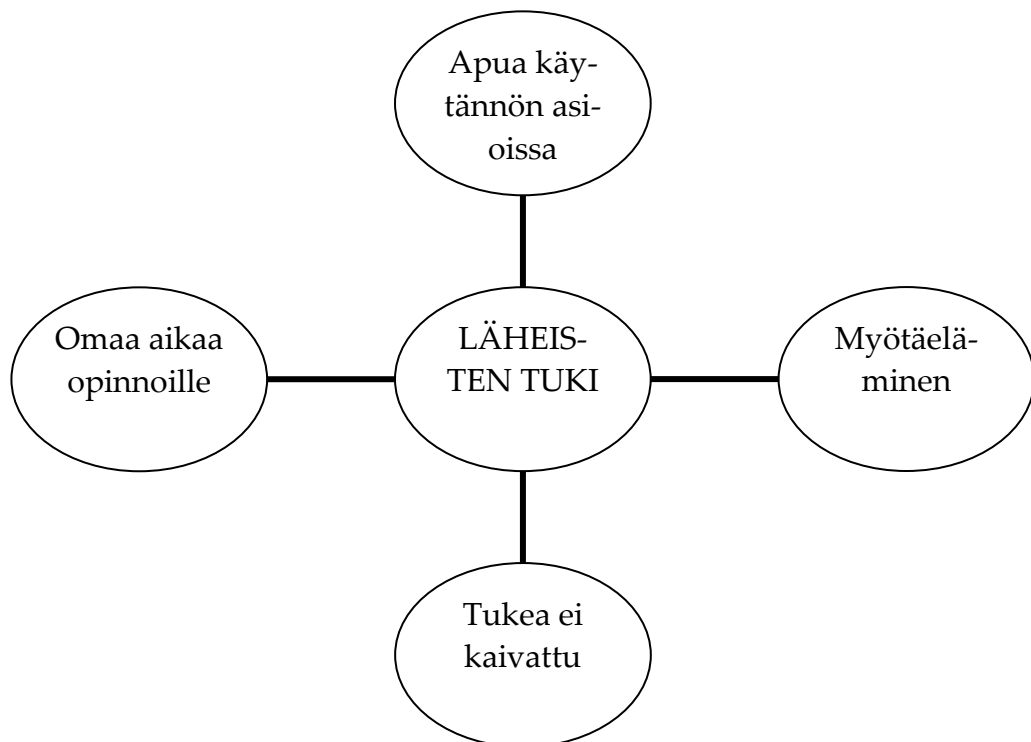
Perheeni ja ystäväni ovat tukeneet minua opinnoissa kannustamalla ja motivaation ollessa vähissä, ovat muistuttaneet päämäärästäni. (Vastaja E)

Minua on kannustettu tehtävien tekemiseen ja myös annettu aikaa niitä varten. (Vastaja G)

Erikseen tuotiin esille myös työyhteisön tuki sekä omien opiskelutovereiden tapaaminen lähiopetuspäivien välissä, jolloin oli yhdessä tehty opiskeluun liittyviä tehtäviä. Osa vastaajista mainitsi, että opiskelu on opiskelijan oma projekti eikä siihen odoteta muiden tukea.

Työnantaja ja työkaverit ovat tukeneet kannustamalla. (Vastaja E)

Olen aikuinen ja tämä on minun opiskeluni, eikä siinä kukaan muu voi auttaa. (Vastaja J)

KUVIO 5. Asiat, jotka nousivat esiin kerrottaessa läheisten tuesta.

8 POHDINTA

Tässä luvussa pohdin kyselyn tuloksia peilaten niitä tutkimuksen teoriaan. Arvioin myös opinnäytetyön luotettavuutta sekä pohdin sen etiikkaa. Käyn myös läpi omaa osaamistani ja ammatillista kasvuani opinnäytetyöprosessin aikana sekä mainitsen lopussa lyhyesti jatkotutkimushaasteet.

8.1 Tulosten pohdinta

Työ, perhe-elämä ja opiskelu. Vastauksista kävi ilmi, että moni aikuisopiskelija halusi parantaa työnsaantimahdollisuuksiaan ja ammattipätevyyttään. Tämä asia tuotiin esille myös Kokkisen ym. (2008, 14) teoksessa etsittäessä syitä opintojen aloittamiseen aikuisiällä. Aikuisopiskelijat olivat myös huomanneet työmarkkinoiden kovan kysynnän ammattikorkeakoulututkinnolle eli sen, että tiettyihin töihin pääsee yleensä vain ammattikorkeakoulututkinnon omaavat henkilöt. Nämä asiat loivat motivaatiota opiskelulle.

Työssä käynti vaikutti sekä negatiivisesti että positiivisesti opiskelumotivaatioon. Vastauksista ei käynyt ilmi työn laatu, joten niiden perusteella ei voinut päätellä sitä, oliko työn vaativuudella merkitystä siihen koettiin työ negatiivisena vai positiivisena vaikuttimena opiskelumotivaatioon. Kokkinen ym. (2008, 70–71) mainitsi juuri siitä kuinka työyhteisön jäsenen päätös lähteä opiskelemaan koskee koko työyhteisöä tavalla tai toisella.

Aikuisopiskelijoista moni oli kiinnostunut opintojensa sisällöstä kun taas osa kritisoi sisältöjä. Tämä laittaa miettimään, eivätkö aikuisopiskelijat olleet ottaneet selvälle opintojensa sisältöä etukäteen vai olettivatko he opintojensa sisällön olevan

jotain muuta kuin mitä ne todellisuudessa olivat. Opetussuunnitelmaa laadittaessa voisi pohtia, miten opetuksen sisällöt saataisiin vastaamaan kaikkien opiskelijoiden odotuksia. Tämä on haastavaa koska kaikkien aikuisopiskelijoiden taustat ovat erilaisia.

Aikuisopiskelijat toivat myös esille käytännön asiat sekä opiskeluympäristön, jotka vaikuttivat heidän mielestään suuresti opiskelumotivaatioon. Nämä asiat ovat sellaisia, jotka ovat erittäin todennäköisesti tärkeitä kaikille opiskelijoille, ei pelkästään aikuisopiskelijoille. Kokkinen ym. (2008, 70–71) tuo esiin kuinka opiskelu tuo muutoksia arjen rutiineihin, olipa opiskelijalla perhettä tai ei.

Käytännön asioihin sisällytettiin erittäin tärkeinä asioina toimeentulo ja lastenhoitoapu, jotka korostuvat perheellisillä aikuisopiskelijoilla. Suurin osa aikuisopiskelijoista oli työssäkäyviä, mutta joukossa oli myös niitä, joilla ei töitä ollut, joten toimeentulo opiskeluaikana vaikutti eittämättä opiskelumotivaatioon, joko negatiivisesti tai positiivisesti. Positiivisesti sen vuoksi, että joillakin aikuisopiskelijoilla lukukauden aikana suoritetuilla opintopisteillä oli suora merkitys opiskelujen aikana saatavaan rahoitukseen.

Vastaukset laittoivat pohtimaan, onko työn, perhe-elämän ja opiskelun yhteensovittaminen joissakin tapauksissa liian haasteellista ja miten tällaisen tilanteen syntymistä voitaisiin ennaltaehkäistä niin opiskelijan kuin oppilaitoksenkin taholta.

AHOT-menettely. Melkein kaikki opiskelijat kokivat AHOT-menettelyn positiivisena kokemuksena. Miksi jotkut sitten kokivat AHOT-menettelyn negatiivisena ja epätasapuolisena? Saattaa olla, että aikuisopiskelija itse piti työ- ja opiskeluhistoriaansa arvokkaampana kuin mitä se todellisuudessa oli tai oppilaitoksen vaateet aiempaan työ- ja opiskeluhistoriaan olivat kovemmat kuin aikuisopiskelija oli oletanut. On muistettava kuitenkin, että opettajat ovat oman alansa asiantuntijoita, joten heidän päätöksiinsä tulisi luottaa myös AHOT-menettelyssä. Putkuri (2009,

21) mainitsee opiskelijan omasta aloitteesta AHOT menettelyssä ja kuinka sen tähden on tärkeää, että AHOTista on tiedotettu hyvin ja, että käytänteet toimivat.

Uskonnollisuuden merkitys. Tuloksissa oli yllättävää, miten erilaisia mielipiteitä nousi esille uskonnollisuuden merkityksestä. Vastauksista voisi päätellä, että opiskeluun tultiin hyvin erilaisilla niin sanotuilla uskonnollisilla asenteilla, jota voi pitää hieman yllättävänä asiana. Aikuisopiskelijoilla on yleensä takana elettyä elämää ja erilaisia kokemuksia, jotka muovaavat näkemyksiä ja ajatuksia, joten voisi ajatella, että aikuinen tietää mitä hän haluaa ja tiedostaa omat mielenkiinnon kohteensa.

Opinnot suoritettiin oppilaitoksessa, joka antaa koulutuksen myötä kirkollisen kelpoisuuden. Tämän pitäisi olla opiskelijoilla tiedossa. Uskonnollisuus ja sen sisällytys opintoihin tuntui kuitenkin olevan monelle aikuisopiskelijalle haaste ja vaikea asia käsitellä. Monelle aikuisopiskelijalle saattoi olla yllätys, että lähiopetus painottui kirkollisiin aiheisiin. Tämä saattoi aiheuttaa niille aikuisopiskelijoille, jotka kokivat uskonnollisuuden ahdistavana, erkaantumista uskonnollisesta maailmasta.

Launosen (2009) tutkimus, jonka mukaan kirkon alan opiskelijoiksi hakeutuu pääosin henkilöt, jotka tuntevat kirkon uskon omakseen, ei pitänyt monenkaan aikuisopiskelijan kohdalla paikkaansa. Osa aikuisopiskelijoista huomauttikin vastauksissaan, että opiskelijalla täytyy olla jonkinlainen uskonnollinen näkemys tullessaan opiskelemaan kirkollisen kelpoisuuden antavaksi yhteisöpedagogiksi. Tämä näkemys pitää ehkä siinä mielessä paikkansa, ettei täysin kielteisesti uskontoon suhtautuva todennäköisesti tulisi tätä alaa opiskelemaan. Mutta eikö näihin opintoihin riitä avoin mieli sekä kyky ja halua ottaa uutta näkemystä sekä tietoa vastaan. Aikuisopiskelijasta kertoo ehkä paljon se, miten hän osoittaa kykenevänsä tarttua uusiin haasteisiin sekä tämän päivän muuttuviin tarpeisiin, olivatpa ne tarpeet sitten seurakunnan kasvatustyössä tai muualla.

Ne aikuisopiskelijat, jotka kokivat uskonnollisuuden opinnoissa positiivisena asiana, olivat niin sanotusti sinut uskonnollisuuden kanssa ja usko, sekä siitä puhuminen, oli heille luonnollinen osa elämää. Oli myös aikuisopiskelijoita, jotka kiersivät vastauksen kysymykseen uskonnollisuuden merkityksestä, vastaten ai-noastaan uskonnollisuuden korostuneen opinnoissa. Vastaajien joukossa oli myös niitä, jotka kokivat uskon niin henkilökohtaiseksi asiaksi, ettei siitä haluttu puhua ja osa sanoi suoraan, että uskonnollisuus oli vuosien myötä vähentynyt. Jotkut olivat taas selkeän negatiivisia uskoa kohtaan.

Hengellinen kutsumus. Erittäin suurella osalla vastaajista oli selkeä hengellinen kutsumus, mutta osa vastaajista sanoi suoraan, ettei hengellistä kutsumusta ole. Nämä kielteiset vastaukset vahvistivat sitä, että osa aikuisopiskelijoista haki ammattikorkeakoulututkintoa ja kelpoisuus kirkon alalle tuli siinä sivussa ilman, että sitä aiottiin hyödyntää tulevaisuudessa. Launonen (2009) mainitsi myös tutkimuksessaan, kuinka opiskelijoita motivoi opiskeluihin eniten hengellinen kutsumus ja tämä näkyi myös aikuisopiskelijoiden vastauksissa.

Motivaatio kirkon alan töihin liittyi suoraan vastaukseen hengellisestä kutsumuksesta. Osa vastaajista ei voinut kuvitellakaan olevansa muualla kuin kirkon tai jonkin kristillisen järjestön töissä, jotkut näkivät sen olevan mahdollista jossain elämän vaiheessa, osa ei edes harkinnut sitä vaihtoehtoa. Vastaajista osa näki nyky maailman tilanteen sellaisena, että oman kutsumuksen ja uskon kautta voidaan parhaiten tehdä tärkeää työtä sekä välittää Jumalan sanaa eteenpäin. Heidän vahva uskonsa sekä luottamuksensa siihen näkyi vastauksissa ja niistä saattoi myös päätellä, kuinka he arvostivat omaa työtään ja kehittymistään siinä nuorten parhaaksi.

Launosen (2009) tutkimuksesta käy ilmi, ettei motivaatiota kirkon alan töihin ole yhtä paljon kuin kirkon alan opiskeluun. Aikuisopiskelijoiden vastauksista saattoi päätellä, että ne, joilla oli motivaatio kirkon alan opiskeluun, oli myös motivaatio

kirkon alan töihin. Ne aikuisopiskelijat, joilla ei ollut tarvetta opiskeluhetkellä kirkon työn kelpoisuuteen eikä halua tulevaisuudessakaan työskennellä kirkon alalla, kokivatkin teologian opinnot negatiivisena osana opintoja ja myös motivaatiota laskevana.

Opintojen anti aikuisopiskelijalle. Onko oppilaitos epäonnistunut koulutukseensa, jos opiskelijat eivät valmistuttuaan halua hakeutua kirkon alalle töihin? Aikuisopiskelijoiden lähiopetuspäivät olivat melkein kokonaan teologisia opintoja sekä kirkon lapsi- ja nuorisotyön ammattiopintoja. Moni aikuisopiskelija valitteli vastauksissaan, että tuntien sisältö sekä anti jäivät vieraiksi, ollen myös vaikeasti ymmärrettävää.

Perustelut uskonnollisuuden merkityksestä aukaisivat jonkin verran aikuisopiskelijoiden vastauksia. Osa vastaajista koki uskonnollisuuden luonnolliseksi osaksi opiskelua yksinkertaisesti sen vuoksi, koska uskonnollisuus oli keskeinen osa koulutusta. Jotkut vastaajista olivat opintojen uskonnollisuuden myötä kiinnostuneet uskonasioista enemmän, joku piti opintoja jopa johdatuksena. Olisi mielenkiintoista kuulla oppilaitoksen kanta näihin perusteluihin. Onko koulutuksen tarkoitus tarjota vain kelpoisuus kirkon työhön vai saada opiskelija ajattelemaan omaa uskonnollisuuttaan ja uskoaan syvällisemmin vai kenties molempia?

Vastaukset ja niiden perustelut osoittavat todellakin sen, että opiskelijoita on monenlaisia. Osasta vastauksista kävi ilmi, että yhteisöpedagogi nimikettä haluttiin niin kovasti, että oltiin valmiita ”kärsimään” myös kirkollisen puolen opinnot. Meneekö tämä ristiin niiden ohjeiden kanssa, joita ammattikasvattajat yleensä antavat nuorille? Kasvattajat korostavat omien valintojen sekä mielenkiinnon kohteiden tärkeyttä sekä vaikutusta omaan elämään. Voisiko ajatella niin, että aikuisopiskelijat menettivät vastahakoisella ja ehkä jopa negatiivisella asenteellaan jotain arvokasta, joka olisi kehittänyt ja kasvattanut heitä ihmisenä, niin ammatillisesti kuin muutenkin?

Kokkinen ym. (2008) mainitsee, kuinka ulkoista motivaatiota ohjaa ympäristön tarjoama palkinto, kuten tutkimuksessani osaa vastaajista ohjasi yhteisöpedagoginimike. Sisäisessä motivaatiossa opiskelua ohjaa oma mielenkiinto opiskeltavia asioita kohtaan sekä halu kehittää itseään, ja näin oli joidenkin kyselyyn vastaajien kohdalla. (Kokkinen ym. 2008, 15.)

Tuen merkitys aikuisopiskelijalle. Perheen tuki nousi suureen rooliin usealla opiskelijalla, varsinkin tuki lastenhoidossa. Perheellisen aikuisopiskelijan opiskelun etenemisen kannalta on siis oleellisen tärkeää läheisistä koostuva tukiverkosto. Aikuisopiskelijan omien sisarusten sekä ystävien tuki koulutehtävissä ja tietoteknisissä asioissa nostettiin myös suureen rooliin vastauksissa. Tämä viittaa siihen kuinka haastavaa amk-opiskelu on aikuiselle, varsinkin kun opinnot suoritetaan etänä, internetin välityksellä.

Työsuhteessa olevat opiskelijat jakaantuivat niihin, jotka saivat työyhteisöstään tukea opintoihin sekä niihin, jotka kokivat työnsä hidastavan opiskelua. Tämä kertoo siitä, kuinka eri tavalla työnantajat suhtautuvat opiskeleviin työntekijöihinsä.

Harva mainitsi tapaavansa opiskelutovereitaan lähiopetuspäivien lomassa. Joskus näin kuitenkin oli tapahtunut ja yleensä silloin oli tehty yhdessä opiskelutehtäviä. Tapaaminen ei tosin monen kohdalla ollut mahdollistakaan, sillä aikuisopiskelijat tulivat eri puolilta Suomea. Näin ollen aikuisopiskelijoiden oma Facebook-ryhmä nousi suureen rooliin aikuisopiskelijoiden välisessä yhteydenpidossa ja sen moni kokikin motivaatiota nostattavana asiana.

8.2 Opinnäytetyön luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat, vaikka tutkimuksessa pyritään välttämään virheiden syntymistä. Siksi kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja käyttäen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231.)

Käsite reliaabelius tarkoittaa tutkimustulosten toistettavuutta ja validius (pätevyys), että tutkimuksessa on tutkittu sitä, mitä on luvattu. Edellä mainitut käsitteet ovat saaneet erilaisia tulkintoja kvalitatiivisessa tutkimuksessa ja niiden käyttöä pyritään välttämään. Luotettavuutta laadullisessa tutkimuksessa nostaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Kaikki tutkimuksen vaiheet tehdään ja kuvataan tarkasti eli olosuhteet aineiston tuottamisessa kerrotaan totuudenmukaisesti ja selvästi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231–232.) Olen pyrkinyt kuvaamaan opinnäytetyön etenemisen tarkasti ja huolellisesti.

Laadullisen tutkimuksen objektiivisuuden ongelmaa tarkasteltaessa on esille nostettava totuuskysymyksen lisäksi havaintojen luotettavuus ja niiden puolueettomuus sekä erotettava ne toisistaan (Tuomi & Sarajärvi 2013, 135).

Aineiston analyysivaihetta ja luotettavuuden arviointia ei voi kvalitatiivisessa tutkimuksessa erottaa jyrkästi toisistaan. Laadullisessa tutkimuksessa on mahdollista kulkea vapaasti, edestakaisin, aineiston analyysin, tehtyjen tulkintojen sekä tutkimustekstin välillä. Tutkija joutuu myös pohtimaan jatkuvasti ratkaisujaan, ottaen näin yhtä aikaa kantaa analyysin kattavuuteen ja työnsä luotettavuuteen. Laadullisessa analyysissä tutkijan apuna ei ole kuin omat tai tutkija-kollegan ennakkoletukset, vahva tai vähemmän vahva teoreettinen oppineisuus sekä arkielämän peukalosäännöt. (Eskola & Suoranta 2008, 208.) Suoritin tutkimuksen analyysiaineiston pohjalta huolellisesti. Minulla ei ollut ennakkoletuksia tuloksen suhteen.

Minkäänlaisia yksiselitteisiä ohjeita ei ole olemassa laadullisen tutkimuksen arviointiin. Tutkimuksen sisäinen johdonmukaisuus painottuu, koska tutkimusta arvioidaan kokonaisuutena. Aineiston kokoamisesta ja analysoinnista tutkija on velkaa uskottavan selityksen lukijoilleen ja jos hän kertoo tekemisensä yksityiskohtaisen tarkkaan, tulevat tutkimustulokset selkeämmiksi ja ymmärrettävämmiksi. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 140–141.)

Panostin tutkimuskysymysten laatimiseen, jotta vastaajat pystyisivät antamaan mahdollisimman itsensä näköisiä vastauksia. Laadulliseen tutkimukseen vastaajien määrä oli sopiva. Vastauksissa oli näkyvissä mielenkiintoisella tavalla sekä yhdenmukaisuutta että erilaisuutta, jonka pyrin tuomaan esille parhaan kykyni mukaan tutkimustuloksissa.

Lähteitä etsiessäni olin kriittinen ja pyrin löytämään uusimpia lähteitä. Toiveenani oli löytää enemmän lähteitä kirkolliselle alalle opiskelevista aikuisopiskelijoista, mutta tässä käyttämäni lähteet antoivat kuitenkin mielestäni riittävästi tarpeellista tietoa.

Tutkimuskysymyksiin olen tyytyväinen, mutta aineistoa analysoidessani nousi mieleen välillä, että olisinko voinut kysyä enemmän ja laajemmin. Toisaalta tämä olisi lisännyt huomattavasti analysoitavaa aineistoa sekä opinnäytetyön pituutta.

8.3 Opinnäytetyön etiikka

Ihmisarvon kunnioittamisen periaate on muistettava aina tutkimuksessa. Peruskysymyksenä tutkimusta tehdessä voidaan pitää sitä, millaista hyötyä tai haittaa tutkittavalle tutkimuksesta on sekä miten tutkittavien yksityisyys ja tutkimuksen

luottamuksellisuus turvataan, välttämällä myös tutkittavien johdattamista harhaan. Kun tutkija kokoaa arkaluonteisia tietoja tutkittavilta, tulee hänen selvittää itselleen, tarvitseeko hän niitä tietoja ja onko tutkimuksen tuoma tieto niin arvokasta, että se antaa oikeuden puuttua ihmisten yksityisyyteen. (Eskola & Suoranta 2008, 56.)

Kun puhutaan ja kysellään ihmisten uskonnollisesta taustasta, jotkut voivat kokea aiheen niin henkilökohtaiseksi, että he miettivät tarkasti kenen tietoon he näitä tuntojaan ja ajatuksiaan antavat. Kirkollisen kelpoisuuden antamaan koulutukseen lähteneet aikuisopiskelijat ovat kuitenkin mitä todennäköisimmin sinut oman uskonnollisuutensa kanssa ja pystyvät siitä kertomaan. Näissä opinnoissa uskonnollisuudella todennäköisesti on myös jonkinlainen opiskelumotivaation vaikuttava tekijä, heikentävä tai vahvistava, koska niin vahvasti teologia on opinnoissa mukana. Avoimilla kysymyksillä haluttiin antaa tutkittaville mahdollisuus vastata uskonnollisuuteen liittyviin kysymyksiin vapaasti johdattelematta vastaajia.

Opinnäytetyön hankkeistajana toimi Centria-ammattikorkeakoulun Raudaskylän toimipiste, työelämänohjaajana Reetta Leppälä. Vastaajien anonymiteetti taattiin sillä, että Webropol-kyselyssä ei jäänyt näkyviin vastaajan henkilöllisyyttä eikä itse kyselyssä tullut selville mitään vastaajan perustietoja. Kysely oli vastaajille vapaaehtoinen eli lähetin heille sähköpostitse linkin kyselyyni ja aikuisopiskelijoiden omaan Facebook-ryhmään laitoin maininnan kyselyn aukaisemisesta. Tämän jälkeen oli aikuisopiskelijoiden päätettävissä halusivatko he vastata kyselyyn vai eivät.

Tutkimustuloksista kertoessani pidin huolen, ettei niistä pysty tunnistamaan vastaajaa ja ottaessani tekstiini lainauksia vastauksista muutin niiden sanamuotoja, jos epäilin, että vastauksen tarkan lainauksen perusteella on pääteltävissä vastaa-

jan henkilöllisyys. Tämän tehdessäni pidin huolen, etteivät vastaukset/tulokset muuttuneet, ainoastaan kieliasu. Vastaukset tulostin Webropolista paperille, jotta analyysin tekeminen oli helpompaa ja näitä papereita säilytin lukitussa tilassa ja tuhosin ne opinnäytetyön valmistuttua. Näin kukaan ulkopuolinen ei päässyt lukemaan niitä.

Itse tutkijana pyrin tekemään huolellista työtä siitä alkaen, kun laadin tutkimuskysymyksiä. Paneuduin erityisellä huolella muotoilemaan kysymystä vastaajan uskonnollisuudesta, koska tämä asia on monelle arkaluontoinen ja avoin kysymys mahdollisti sen, että vastaaja sai itse päättää kuinka laajasti hän kertoo omasta uskonnollisuudestaan. Vastausten analyysimenetelmiin tutustuin myös huolellisesti etukäteen ja panostin siihen, että sain vastauksista nostettua esille tärkeimmät asiat.

8.4 Oma osaaminen ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessin alusta alkaen olen kokenut vahvuutenani kirjoittamisen. Luotin tähän taitoon lähtiessäni tekemään opinnäytetyötä vaikka opinnäytetyö oli prosessina minulle aivan uusi kokemus ja varsinkin sisällönanalyysin osalta haastava.

Huolella laaditusta opinnäytetyösuunnitelmasta oli suuri apu lähtiessäni tekemään itse opinnäytetyötä. Lähteitä ei tarvinnut hakea enää opinnäytetyöhön kovinkaan paljoa lisää, ja ohjaava opettaja sekä työelämänohjaaja antoivat myös vinkkejä sopivista lähteistä. Lähteiden etsiminen oli itselle helppoa myös sen vuoksi, että olin tehnyt huolella opinnäytetyön tutkimuskysymykset ja niiden avulla pystyin kohdentamaan lähdehakuani sopiviin materiaaleihin.

Oma motivaationi on ollut korkea koko opiskelujakson ajan ja sitä riitti myös opinnäytetyöhön. Aikatauluni eteni suunnitelmani mukaan, siinä vaiheessa kun sain kyselyn vastaukset kesäkuun alussa, minulla oli jo muu osa opinnäytetyöstä koottuna ja se oli käynyt ohjaavalla opettajalla väliraportointia varten. Tavoite oli saada opinnäytetyö palautettua, kun opettajat palaavat kesälomalta ja se toteutui.

Opinnäytetyöprosessin myötä tiedonhakutaitoni on parantunut ja olen oppinut myös olemaan entistä kärsivällisempi odottaessani tarvitsemiani kirjoja tai huomattessani, ettei kirjastosta tilaamani kirja sisälläkään sitä tietoa mitä oletin.

Kokonaisuudessaan olen oppinut, että opinnäytetyöprosessi on laaja kokonaisuus, joka koostuu monesta osasta. Näiden osasten yhdistäminen on ollut haastavaa, mutta samalla antoisaa ja opettavaista.

8.5 Jatkotutkimushaasteet

Jatkossa voitaisiin tutkia useamman vuosikurssin aikuisopiskelijat ja selvittää laajemmin heidän kokemuksiaan yhteisöpedagogikoulutuksesta Centria-ammattikorkeakoulussa. Opettajien kokemukset yhteisöpedagogiksi opiskelevista aikuisista olisi myös mielenkiintoista saada selville. Mitä haasteita asettaa opettajalle aikuisen opettaminen?

LÄHTEET

Centria ammattikorkeakoulu. 2014. Opiskelu ja hakeminen. Aikuiskoulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa:

<http://web.centria.fi/Page.aspx?id=281&p1=41&p2=281> Luettu 31.3.2014

Centria ammattikorkeakoulu. 2012. SoleOPS. Opetussuunnitelmat. WWW-dokumentti. Saatavissa:

https://soleops.cou.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=2003821&ryhmyyp=12&lukuvuosi=2003615&stack=push Luettu 24.4.2014

Centria ammattikorkeakoulu. 2013. Ajankohtaista. Tutkintojen läpäisy Centria ammattikorkeakoulussa hyvällä tasolla. WWW-dokumentti. Saatavissa:

<http://web.centria.fi/Item.aspx?news=1698> Luettu 29.8.2014

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Tekijät ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kettunen H., Pulkkinen, S. & Saari, J. 2013. Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat. Helsinki: Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus. WWW-dokumentti. Saatavissa:

<http://www.slideshare.net/otusowl/2013-ammattikorkeakoulujen-aikuisopiskelijat> Luettu 23.4.2014

Kokkinen, A., Rantanen-Väntsi, L. & Tuomola, A. 2008. Aikuisen oppijan kirja. Helsinki: Kirjapaja.

Launonen, P. 2009. Kasvu kirkon työntekijäksi. Diakoni-, diakonissa- ja nuorisotyönohjaajaopiskelijoiden ammatillinen motivaatio, osaaminen ja identiteetti vuosina 2004–2008. Tampere: Diakonia-ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa:

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4704/A_22_ISBN_9789524930758.pdf?sequence=1 Luettu 28.4.2014

- Partanen, A. 2011. "KYLLÄ MINÄ TÄSTÄ SELVIÄN" Aikuisopiskelijat koulutus-tarinansa kertojina ja koulutuksellisen minäpystyvyytensä rakentajina. Kokkola: Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27071/978-951-39-4273-1.pdf> Luettu 2.4.2014.
- Putkuri, P. 2009. Aikuisena opiskelemaan. Teoksessa M. Lätti & P. Putkuri (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan - kokemuksia ja käytänteitä ammattikorkeakouluista. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 21–22.
- Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Juva: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Salomäki, H. 2008. Kirkolliselle alalle hakeneiden uskonnollinen tausta ja uravalinta. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.
- Taskila, V-M. 2009. Aikuisopiskelija ammattikorkeakoulussa - opiskelijajärjestön näkökulma. Teoksessa M. Lätti & P. Putkuri (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan - kokemuksia ja käytänteitä ammattikorkeakouluista. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 23–25.
- Tilastokeskus 2013. Ammattikorkeakoulutus. Liitetaulukko 1. Ammattikorkeakoulujen uudet opiskelijat ja opiskelijat koulutustyyppin ja koulutusalan (opetushallinnon luokitus) mukaan 2012–2013. Helsinki: Tilastokeskus. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.stat.fi/til/akop/2013/akop_2013_2013-11-15_tau_001_fi.html Luettu 10.1.2014.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 10. Uud. laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Valleala, U. M. 2007. Oppiiko vanha koira uusia temppuja? Näkökulmia aikuisten opiskeluun ja oppimiseen. Teoksessa K. Collin & S. Paloniemi (toim.) Aikuiskasvatustieteenä ja toimintakenttinä. Jyväskylä: PS-kustannus, 55–90.

Kesäterveiset sinulle, aikuisopiskelija!

Olen Ulla Kukkola, yhteisöpedagogiopiskelija Toholammilta. Opiskelen Centria ammattikorkeakoulussa Ylivieskassa, Raudaskylän toimipisteessä. Teen Centria ammattikorkeakoulun hankkeistamaa opinnäytetyötä, jonka aiheena on humanistisen ja kasvatustieteiden aikuisopiskelijoiden opiskelumotivaatio.

Kyselyn tarkoituksena on saada selville millaisella motivaatiolla aikuiset opiskelevat ja mikä vaikuttaa aikuisen opiskelumotivaatioon. Tämän vuoksi aikuisopiskelijoiden omat kokemukset ja näkemykset ovat tärkeitä. Toivon, että vastaat kyselyyn ja näin mahdollistat aikuiskoulutuksen kehittämisen.

Toivon vastaustasi 8.6.2014 mennessä. Jos haluat kysyä jotain, ota yhteyttä.

ulla.kukkola@cou.fi

1. Mitkä tekijät vaikuttavat / vaikuttivat opiskelumotivaatioosi?
2. Millaisena koit omalla kohdallasi AHOT-menettelyn ja sen vaikutuksen opintoihisi? (AHOT eli aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen)
3. Millainen merkitys uskonnollisuudella on ollut opinnoissasi / koulutuksessasi?
Perustele vastauksesi.
4. Miten kuvailisit omaa hengellistä kutsumustasi ja motivaatiotasi kirkon alan töihin?
5. Millä tavalla läheisesi ovat tukeneet opiskelujasi?

PIISPAINKOKOUKSEN ISTUNTO 13.–14.9.2005 – PÖYTÄKIRJA

Piispainkokouksen päätös kirkon nuorisotyönohjaajan viran kelpoisuusvaatimukseksi hyväksyttävästä ammattikorkeakoulututkinnosta

Annettu Espoossa 13 päivänä syyskuuta 2005

Piispainkokous on kirkkolain 2 luvun 3 §:n 2 momentin ja kirkkojärjestyksen 6 luvun 51 §:n nojalla antanut kirkon nuorisotyönohjaajan viran kelpoisuusvaatimukseksi hyväksyttävästä ammattikorkeakoulututkinnosta seuraavan päätöksen:

1 §

Tässä päätöksessä käytetään opintojen mitoituksen yksikkönä Euroopan yliopistojen ja korkeakoulujen niin sanotun Bolognan sopimuksen mukaisia ECTS opintopisteitä (European Credit Transfer and Accumulation System).

2 §

Kirkon nuorisotyönohjaajan virkaan antavat kelpoisuuden 210 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto (sosionomi AMK) ja 210 opintopisteen laajuinen humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto (yhteisöpedagogi AMK). Mainittujen tutkintojen tulee täyttää seuraavat ehdot:

1. Tutkintoon kuuluvien opintojen tulee sisältää vähintään 90 opintopistettä teologisia sekä seurakunnan ja kirkon työhön liittyviä opintoja;

2. Edellä tarkoitetut opinnot jakautuvat seuraavasti:

2.1. teologisia (Raamatun, kristinuskon ja kirkon hengellisen elämän tuntemukseen johdattavia) opintoja vähintään 20 opintopistettä;

2.2. kirkon lapsi- ja nuorisotyön ammattiopintoja vähintään 40 opintopistettä;

PIISPAINKOKOUKSEN ISTUNTO 13.–14.9.2005 – PÖYTÄKIRJA

2.3. seurakunnan ja kirkon työelämään ja työyhteisöön liittyviä opintoja vähintään 15 opintopistettä, johon sisältyy päätoimista harjoittelua Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnassa vähintään 12 opintopistettä;

2.4. seurakunnan tai kirkon työhön liittyvä opinnäytetyö 15 opintopistettä.

Opiskelijalle annettavasta todistuksesta tulee ilmetä, että hänen suorittamansa tutkinto antaa piispainkokouksen hyväksymän kelpoisuuden kirkon nuorisotyönohjaajan virkaan.

Mikäli opiskelija haluaa kirkon nuorisotyönohjaajan tutkinnon suorittamisen jälkeen saada kelpoisuuden diakonian virkaan, hänen tulee suorittaa kohdissa 2.2.2.4. tarkoitetut asianomaiseen virkaan kelpoistavat opinnot.

3 §

Ulkomailla suoritettujen tutkintojen ja opintojen osalta noudatetaan kirkkolain 6 luvun 2 a §:n ja 22 luvun 2 §:n 1 momentin 6a kohdan sekä kirkkojärjestyksen 6 luvun 8 a §:n säännöksiä siten, että ulkomaisten tutkintojen tunnustamisessa, rinnastamisessa ja hyväksymisessä näitä tutkintoja verrataan edellä tämän päätöksen 2 §:ssä määriteltyihin opintoihin.

4 §

Piispainkokouksen aikaisempien päätösten mukaisen nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavan tutkinnon suorittanut on kelpoinen myös tässä päätöksessä tarkoitettuun nuorisotyönohjaajan virkaan.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2005.

PIISPAINKOKOUKSEN ISTUNTO 13.–14.9.2005 – PÖYTÄKIRJA

Tällä päätöksellä kumotaan aiemmat piispainkokouksen päätökset kirkon nuorisotyönohjaajan viran kelpoisuusvaatimukseksi hyväksyttävästä tutkinnosta.

Opiskelijaan, joka on aloittanut opinnot ennen tämän päätöksen voimaantuloa, voidaan soveltaa myös tämän päätöksen voimaantullessa voimassa olleita määräyksiä.

Espoossa 13 päivänä syyskuuta 2005

Arkkipiispa

Jukka Paarma

Piispainkokouksen sihteeri

Kalervo Salo